

HOMILIE DERDE ZONDAG VAN DE ADVENT ZA 16 / ZO 17 DECEMBER 2017

Het zal voor u waarschijnlijk hetzelfde zijn als voor mij: Namen zeggen mij niets, totdat ik aan deze naam een gezicht kan verbinden en een levensverhaal. De naam komt daarmee tot leven en wordt tot een persoon, tot een mens met wie ik in contact kan treden en een gesprek kan aangaan. Zo zegt ons ook de naam "Johannes de Doper" niets, totdat hij tot leven gewekt is zodat wij onder de indruk komen van zijn boodschap en persoonlijkheid. Dan komen de echte vragen los: "Wie is hij, over wie het evangelie ons deze zondag zo uitdrukkelijk spreekt. Wie is hij, wiens naam vanaf het begin van het evangelie met de naam van Jezus verbonden is? Wat betekent hij voor Jezus?" In de lijn van de bloedverwantschap is hij de achterneef van Jezus, de zoon van Elisabeth, de nicht van Maria en een half jaar ouder dan Jezus. Een verre bloedverwant dus. Meestal worden de contacten in deze graad van verwantschap wat lossier. Eigenlijk is die bloedverwantschap ook niet wezenlijk. Wezenlijk is het latere optreden van Johannes, waardoor hij de bijnaam van Doper en Voorloper heeft gekregen.

Wat is opmerkelijk aan de persoon van Johannes de Doper? Als een soort kluizenaar heeft hij eerst in de woestijn een streng en ascetisch leven geleid en zich toegelegd op gebed en beschouwing. Vanuit de woestijn keert hij terug in het gewone leven van de doorsnee joodse samenleving en hij schrikt over de joodse geloofsbeleving met die oppervlakkigheid en gemakzucht. Hij kan niet anders dan daar tegen optreden. Daarom daalt hij af naar de rivier de Jordaan om daar zijn niet mis te verstane boodschap van bekering uit te spreken. Hij nodigt de mensen uit om vervolgens een gebaar van bekering te stellen door zich te laten onderdompelen en vervolgens herboren uit het water weer op te staan en een nieuw leven te beginnen.

Johannes stoort zich aan de Joodse geloofsbeleving. In zijn preken neemt hij geen blad voor de mond. Hij verkondigt geen oren strelende boodschap, maar hij laat aan duidelijkheid niets te wensen over. Men zou verwachten, dat mensen zich zouden storen aan deze vuurvreter. Toch voelen de mensen zich door hem geraakt en aangetrokken, want zijn woorden klinken eerlijk en oprecht. Hijzelf leeft immers zoals hij preekt. Dat valt de mensen op. Daarvoor hebben zij waardering. En in groten getale laten zij zich door Johannes dopen. Dat is natuurlijk de joodse overheid niet ontgaan. Jaloers vragen zij zich af: "Wie is dat, die zonderling, naar wie de mensen uitlopen?". Ze laten daarom vragen: "Wie ben jij? Op wiens gezag spreek jij? Heb jij daartoe de volmacht? Ben je soms de profeet, de langverwachte Messias?" Waarop Johannes duidelijk telkens duidelijk zegt: "Ik ben de Messias niet." Juist doordat hij dit ontkent, maakt hij de joden nog nieuwsgieriger. "Wie ben je dan? Wat doop je als je de Messias niet bent?" Waarop Johannes zegt: "Ik doop met water, maar onder u staat hij die gij niet kent."

//Johannes reageert geprikkeld op de gestelde vragen, want het is juist de joodse overheid die deze vragen laat stellen. Het zijn de mensen die het goede voorbeeld zouden moeten geven, maar hun levenswijze is vaak zo anders dan het woord dat zij spreken. Johannes stoort zich aan hun huichelachtigheid, want hun daden beantwoorden niet aan hun woorden. Het is ook deze huichelachtigheid die later ook Jezus bij hen aan de kaak stelt. Johannes legt dan ook de vinger op de pijnlijke plek als hij zegt: "Ik doop met water, maar midden onder u staat hij, die gij niet kent." Daarmee bedoelt Johannes zijn achterneef Jezus, die in hun midden is; naar Hem weigeren zij te luisteren. Jezus is in hun ogen eveneens een beunhaas zonder opleiding.

Als opmaat naar kerstmis klinken deze woorden van Johannes. Wij moeten ons dus in verband met kerstmis de vraag durven stellen: "Ken ik Jezus of zijn

ook op ons de woorden van Johannes van toepassing: "Midden onder u staat Hij, die Gij niet kent." Natuurlijk kennen wij veel verhalen over Jezus. Maar durven wij ons leven naast het leven van Jezus te leggen? Zijn wij bereid vervolgens onze levenswijze aan te passen. Zijn we bereid Jezus geloof te schenken en Hem te belijden als de Heiland, die ons met zijn Geest wil vervullen.

Johannes kwam om te getuigen. Deze opdracht heeft iedere christen, maar streven wij naar een echt christelijk leven? Durven wij ons aan enige zelfkritiek te onderwerpen? Of laten we het liever bij mooie woorden, die zonder bijbehorend leven alleen maar hol en huichelachtig klinken.

"Maakt de weg recht voor de Heer," zegt Johannes. Er is zoveel, dat een echt christelijk leven in de weg staat. Wij hoeven slechts na te gaan, waar is onze liefde werkelijk oprecht? Dus zuiver, zonder bijbedoelingen, zonder behoefte aan tegenprestaties? Zijn we echt vergevingsgezind? Huiswerk te over.

Moge de oproep van Johannes ons brengen tot een bewuster beleving van het grote feest van Gods liefde. God wordt mens om ons tot mensen van God te maken. Amen.